

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2023. gada 4. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Regula (ES) 2016/679 – 82. panta 1. punkts – Tiesības uz atlīdzinājumu par kaitējumu, kas nodarīts ar datu apstrādi, kura veikta, pārkāpjot šo regulu – Tiesību uz atlīdzinājumu nosacījumi – Vienkārša minētās regulas pārkāpuma nepietiekamība – Nepieciešamība, lai minētais pārkāpums būtu radījis kaitējumu – Šādas apstrādes dēļ nodarītā nemateriālā kaitējuma atlīdzināšana – Tādas valsts tiesību normas nesaderība, saskaņā ar kuru šāda kaitējuma atlīdzināmība ir atkarīga no tā, vai ir pārsniegta smaguma minimālā robežvērtība – Noteikumi par zaudējumu atlīdzības apmēra noteikšanu valstu tiesās

Lietā C-300/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2021. gada 15. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 12. maijā, tiesvedībā

UI

pret

Österreichische Post AG,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], N. Pisarra [*N. Piçarra*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents) un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- UI vārdā - viņš pats *Rechtsanwalt* statusā,
- *Österreichische Post AG* vārdā – R. Marko, *Rechtsanwalt*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Austrijas valdības vārdā – *A. Posch, J. Schmoll* un *G. Kunnert*, pārstāvji,
 - Čehijas valdības vārdā – *O. Serdula, M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
 - Īrijas vārdā – *M. Browne, A. Joyce, M. Lane* un *M. Tierney*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Fennelly, BL*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *A. Bouchagiar, M. Heller* un *H. Kranenborg*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 6. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “VDAR”) 82. pantu, lasot to kopsakarā ar līdzvērtības un efektivitātes principiem.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp UI un *Österreichische Post AG* par prasību, ko UI iesniedza, lai saņemtu atlīdzinājumu par nemateriālo kaitējumu, kas viņam esot nodarīts tālab, ka šī sabiedrība apstrādāja datus par Austrijā dzīvojošo personu, konkrēti arī viņa paša, politiskajām simpātijām, lai gan viņš nebija piekritis šādai apstrādei.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 VDAR 10., 75., 85. un 146. apsvērumi ir formulēti šādi:
 - “(10) Lai nodrošinātu konsekventu un augsta līmeņa aizsardzību fiziskām personām un novērstu šķēršļus personu datu aprītei [Eiropas] Savienībā, fiziskas personas tiesību un brīvību aizsardzības līmenim attiecībā uz šādu datu apstrādi visās dalībvalstīs vajadzētu būt vienādam. [..]
 - [..]
 - (75) Risku fizisku personu tiesībām un brīvībām – ar atšķirīgu iespējamību un nopietnību – var radīt personas datu apstrāde, kas var izraisīt fizisku, materiālu vai nemateriālu kaitējumu, jo īpaši, ja apstrāde var izraisīt diskrimināciju, identitātes zādzību vai viltošanu, finansiālu zaudējumu, kaitējumu reputācijai, ar dienesta noslēpumu aizsargātu personas datu konfidencialitātes zaudēšanu, neatļautu pseidonimizācijas atcelšanu vai jebkādu citu īpaši nelabvēlīgu ekonomisko vai sociālo situāciju; ja datu subjektiem var tikt atņemtas viņu tiesības un brīvības vai atņemta iespēja kontrolēt savus personas datus; ja tiek apstrādāti personas dati, kas atklāj rases vai etnisko piederību, politiskos uzskatus, [..].
 - [..]

(85) Ja uz personas datu aizsardzības pārkāpumu nereaģē pienācīgi un savlaicīgi, tas fiziskām personām var izraisīt tādu fizisku, materiālu vai nemateriālu kaitējumu kā, piemēram, iespējas kontrolēt savus personas datus zaudēšana vai to tiesību ierobežošana, diskriminācija, identitātes zādzība vai viltošana, finansiāls zaudējums, neatļauta pseidonimizācijas atcelšana, kaitējums reputācijai, ar dienesta noslēpumu aizsargātu personas datu konfidencialitātes zaudēšana vai jebkāda cita attiecīgajai fiziskajai personai īpaši nelabvēlīga ekonomiskā vai sociālā situācija. [..]

[..]

(146) Pārzinim vai apstrādātājam būtu jākompensē jebkurš kaitējums, kurš personai var būt nodarīts tādas apstrādes rezultātā, kura pārkāpj šo regulu. Pārzinis vai apstrādātājs būtu jāatbrīvo no atbildības, ja tas pierāda, ka nekādā veidā nav atbildīgs par kaitējumu. Kaitējuma jēdziens būtu plaši jāinterpretē, ņemot vērā Tiesas judikatūru, tādā veidā, kas pilnībā atbilst šīs regulas mērķiem. Tas neskar prasības par kaitējumu, kas izriet no citu Savienības vai dalībvalstu tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem. Apstrāde, kas pārkāpj šo regulu, ietver arī apstrādi, kas pārkāpj deleģētos un īstenošanas aktus, kuri pieņemti saskaņā ar šo regulu un dalībvalsts tiesību aktiem, kuros precizēti šīs regulas noteikumi. Datu subjektiem būtu jāsaņem pilna un iedarbīga kompensācija par tiem nodarīto kaitējumu. [..]

4 VDAR 1. panta “Priekšmets un mērķi” 1. un 2. punkts noteic:

“1. Šī regula paredz noteikumus fizisku personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi un noteikumus personas datu brīvai aprītei.

2. Šī regula aizsargā fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.”

5 Saskaņā ar šīs regulas 4. panta “Definīcijas” 1. punktu:

“Šajā regulā:

1) “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”); [..].”

6 VDAR VIII nodaļā “Tiesību aizsardzības līdzekļi, atbildība un sankcijas” ir ietverts šīs regulas 77.–84. pants.

7 Minētās regulas 77. pants regulē “tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē”, savukārt tās 78. pants nosaka “tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret uzraudzības iestādi”.

8 VDAR 82. panta “Tiesības uz kompensāciju un atbildība” 1. un 2. punkts noteic:

“1. Jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārziņa vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu.

2. Jebkurš apstrādē iesaistītais pārzinis ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj šo regulu. [..]”

- 9 Šīs regulas 83. panta “Vispārīgi nosacījumi par administratīvo naudas sodu piemērošanu” 1. punktā ir paredzēts:

“Katra uzraudzības iestāde nodrošina, ka par 4., 5. un 6. punktā minētajiem šīs regulas pārkāpumiem saskaņā ar šo pantu paredzēto administratīvo naudas sodu piemērošana katrā konkrētā gadījumā ir iedarbīga, samērīga un atturoša.”

- 10 Minētās regulas 84. panta “Sankcijas” 1. punkts noteic:

“Dalībvalstis paredz noteikumus par citām sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, jo īpaši pārkāpumiem, par kuriem nav paredzēti administratīvi naudas sodi saskaņā ar 83. pantu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šos noteikumus īsteno. Šādas sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 11 Kopš 2017. gada *Österreichische Post*, saskaņā ar Austrijas tiesībām dibināta sabiedrība, kas nodarbojas ar adrešu katalogu informācijas tirdzniecību [(*Adressenhandel*)], ievāca informāciju par Austrijas iedzīvotāju politiskajām simpātijām. Izmantojot algoritmu, tas noteica “mērķgrupu adreses” atbilstoši sociāldemogrāfiskajām pazīmēm. Šādi iegūtie dati tika pārdoti dažādām organizācijām, lai tās varētu veikt mērķtiecīgus reklāmas sūtījumus.
- 12 Savas darbības ietvaros *Österreichische Post* apstrādāja datus, kas statistiskās ekstrapolācijas ceļā tai ļāva secināt, ka prasītājam pamatlietā ir izteiktas simpātijas pret kādu Austrijas politisko partiju. Šī informācija netika nodota trešām personām, taču prasītājs pamatlietā, kurš nebija devis piekrišanu savu personas datu apstrādei, jutās aizvainots par to, ka viņam piedēvētas simpātijas pret attiecīgo partiju. Tas, ka dati par viņam piedēvētajiem politiskajiem uzskatiem tika glabāti šajā sabiedrībā, esot viņam izraisījis nopietnu sašutumu, sarūgtinājumu, kā arī pazemojuma sajūtu. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka nav konstatēts nekāds cits kaitējums kā vien šis pārejošais emocionālais aizskārums.
- 13 Šajā kontekstā prasītājs pamatlietā cēla prasību *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Vīnes Civillietu apgabaltiesa, Austrija), lūdzot, pirmkārt, piespriest *Österreichische Post* izbeigt attiecīgo personas datu apstrādi un, otrkārt, piespriest šai sabiedrībai samaksāt viņam 1000 EUR kā atlīdzinājumu par viņam it kā nodarīto nemateriālo kaitējumu. Ar 2020. gada 14. jūlija nolēmumu šī tiesa apmierināja prasību par pienākumu atturēties no darbības, savukārt atlīdzinājuma prasību noraidīja.
- 14 Apelācijas sūdzību izskatījusī *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē, Austrija) ar 2020. gada 9. decembra spriedumu pirmajā instancē pieņemto nolēmumu atstāja negrozītu. Jautājumā par atlīdzinājuma prasību šī tiesa, atsaucoties uz VDA 75., 85. un 146. apsvērumu, secināja, ka dalībvalstu tiesību normas par civiltiesisko atbildību papildina šajā regulā noteikto, ciktāl regulas normās nav ietverti īpaši noteikumi. Šajā ziņā tā norādīja, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām personas datu aizsardzības normu pārkāpums automātiski neradot nemateriālu kaitējumu, savukārt tiesības uz atlīdzinājumu tas radītu tikai tad, ja šāds kaitējums sasniegtu noteiktu “smaguma minimālo robežvērtību”. Taču prasītāja pamatlietā norādīto negatīvo sajūtu gadījumā tas tā neesot.

- 15 Ar 2021. gada 15. aprīļa daļējo spriedumu *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija), kurā abas pamatlietas puses bija vērsušās, noraidīja *Österreichische Post* iesniegto revīzijas sūdzību par šim uzņēmumam uzlikto pienākumu atturēties no darbības. Tāpēc šī tiesa turpina izskatīt tikai revīzijas sūdzību, ko prasītājs pamatlietā iesniedzis par viņa atlīdzinājuma prasības noraidīšanu.
- 16 Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojumam iesniedzējtiesa norāda, ka no VDAR 146. apsvēruma izriet, ka ar šīs regulas 82. pantu ir izveidots patstāvīgs regulējums par atbildību personas datu aizsardzības jomā, kas ir aizstājis regulējumus, kas bija spēkā dalībvalstīs. Tāpēc 82. pantā rodamie jēdzieni, konkrēti tā 1. punktā minētais jēdziens “kaitējums”, esot jāinterpretē autonomi un minētās atbildības iestāšanās nosacījumi esot jānosaka, ņemot vērā nevis valsts tiesību normas, bet gan Savienības tiesību prasības.
- 17 Konkrētāk, pirmām kārtām, attiecībā uz tiesībām uz atlīdzinājumu par personas datu aizsardzības pārkāpumu šī tiesa, ņemot vērā VDAR 146. apsvēruma sesto teikumu, sliecas uzskatīt, ka priekšnosacījums kompensācijai, pamatojoties uz šīs regulas 82. pantu, ir tas, ka datu subjektam faktiski ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums. Šādas kompensācijas piešķiršana esot pakārtota pierādījumam par konkrētu kaitējumu, kas ir nošķirts no minētā pārkāpuma, kurš pats par sevi vien nepierādot nemateriālā kaitējuma esamību. Minētās regulas 75. apsvērumā esot minēta tikai iespējamība, ka nemateriālais kaitējums izriet no tajā uzskaitītajiem pārkāpumiem, un, lai gan tās 85. apsvērumā patiešām ir minēts “iespējas kontrolēt” attiecīgos datus “zaudēšanas” risks, tomēr šajā gadījumā šis risks neesot visai varbūtējs, jo šie dati neesot tikuši nodoti trešai personai.
- 18 Otrām kārtām, minētā tiesa uzskata, ka saskaņā ar VDAR 82. pantu piešķiramā atlīdzinājuma apmēra noteikšanā Savienības tiesību efektivitātes principam ir jābūt ierobežotai ietekmei tāpēc, ka šajā regulā jau ir paredzēti bargi sodi tā pārkāpuma gadījumā un ka tāpēc, lai garantētu tā lietderīgo iedarbību, nav papildus jāpiešķir liela zaudējumu atlīdzība. Šī tiesa uzskata, ka uz šā pamata maksājamajai kompensācijai par kaitējumu jābūt samērīgai, efektīvai un atturošai tālab, lai piešķirtā zaudējumu atlīdzība varētu pildīt kompensējošu funkciju, bet pēc sava rakstura nebūtu sodoša, jo tas Savienības tiesībām būtu sveši.
- 19 Trešām kārtām, iesniedzējtiesa apšaubā *Österreichische Post* aizstāvēto tēzi, ka šāda atlīdzinājuma piešķiršana esot pakārtota nosacījumam, ka personas datu aizsardzības pārkāpumam ir jābūt radījušam īpaši smagu kaitējumu. Šajā ziņā tā uzsver, ka VDAR 146. apsvērums jēdzienu “kaitējums” šīs regulas izpratnē vedina interpretēt plaši. Tā uzskata, ka nemateriālais kaitējums ir jāatlīdzina saskaņā ar tās 82. pantu, ja tas ir jūtams, pat ja tas būtu neliels. Turpretim šāds kaitējums nebūtu jāatlīdzina, ja tas izrādītos esam gaužām nenožīmīgs, kā tas būtu gadījumā ar gluži vienkārši nepatīkamām sajūtām, kādas mēdz rasties šāda pārkāpuma rezultātā.
- 20 Šādos apstākļos *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
 - “1) Vai, lai varētu piespriest izmaksāt kompensāciju saskaņā ar [...] VDAR 82. pantu, līdztekus VDAR noteikumu pārkāpumam ir nepieciešams arī, lai prasītājam būtu ticis nodarīts kaitējums, vai arī, lai varētu piespriest izmaksāt kompensāciju, pietiek jau ar VDAR noteikumu pārkāpumu kā tādu?
 - 2) Vai saistībā ar izmaksājamās kompensācijas noteikšanu līdztekus efektivitātes un līdzvērtības principiem Savienības tiesībās ir paredzētas arī citas prasības?

- 3) Vai ar Savienības tiesībām ir saderīgs uzskats, ka, lai varētu piespriest atlīdzināt nemateriālu kaitējumu, ir jāpastāv vismaz vērā ņemamām tiesību pārkāpuma sekām vai ietekmei, kas ir nozīmīgāka nekā tiesību pārkāpuma izraisīts sarūgtinājums?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā un otrā jautājuma pieņemamību

- 21 Prasītājs pamatlietā būtībā apgalvo, ka pirmais uzdotsais jautājums esot nepieņemams tāpēc, ka tas esot hipotētisks. Vispirmām kārtām viņš apgalvo, ka viņa atlīdzinājuma prasība nav balstīta uz “gluži vienkāršu” kādas VDAR normas pārkāpumu vien. Turklāt lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu esot norādīts, ka ir vienprātība par to, ka kompensācija ir jāmaksā tikai tad, ja šāda pārkāpuma rezultātā ir faktiski nodarīts kaitējums. Visbeidzot, viņaprāt, vienīgais strīdīgais jautājums starp pamatlietas pusēm šķiet esam par to, vai kaitējumam ir jāpārsniedz noteikta “smaguma minimālā robežvērtība”. Taču, ja Tiesa uz trešo šajā ziņā uzdoto jautājumu atbildētu noliedzoši – kā prasītājs to ierosina –, tad pirmais jautājums nebūtu lietderīgs minētā strīda atrisināšanai.
- 22 Prasītājs pamatlietā arī apgalvo, ka otrais uzdotsais jautājums esot nepieņemams tāpēc, ka tā saturs esot ļoti plašs un formulējums esot pārāk nekonkrēts, jo valsts tiesa atsaucas uz “Savienības tiesību prasībām”, nevienu no tām konkrēti nenorādot.
- 23 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienīgi valsts tiesa, kura izskata lietu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt gan to, cik nepieciešams ir prejudiciālais nolēmums šīs tiesas sprieduma taisīšanai, gan to, cik nozīmīgi lietā ir Tiesai uzdotie jautājumi, uz kuriem ir attiecināma nozīmīguma prezumpcija. Tādējādi, ja uzdotsais jautājums attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, Tiesai principā ir jāpieņem nolēmums, izņemot, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz minēto jautājumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 61. punkts; 1999. gada 7. septembris, *Beck un Bergdorf*, C-355/97, EU:C:1999:391, 22. punkts, kā arī 2022. gada 5. maijs, *Zagrebačka banka*, C-567/20, EU:C:2022:352, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Šajā tiesvedībā pirmais jautājums ir par nosacījumiem, kas nepieciešami, lai varētu izmantot VDAR 82. pantā paredzētās tiesības uz kompensāciju. Turklāt nav acīmredzams, ka lūgtajai interpretācijai nebūtu saistības ar pamatlietu vai ka izvirzītā problēma būtu hipotētiska. Proti, pirmkārt, šis strīds ir saistīts ar atlīdzinājuma prasību, kas paredzēta VDAR izveidotajā personas datu aizsardzības sistēmā. Otrkārt, tajā tiek vaicāts, vai, lai piemērotu šajā regulā paredzētos noteikumus par atbildību, datu subjektam jābūt nodarītam kaitējumam, kas ir nošķirts no šīs regulas pārkāpuma.
- 25 Par otro jautājumu jāteic, ka ir jau nospriests, ka tas vien, ka Tiesai ir jālemj abstrakti un vispārīgi, nevar izraisīt lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību (spriedums, 2007. gada 15. novembris, *International Mail Spain*, C-162/06, EU:C:2007:681, 24. punkts). Šādi formulēts jautājums var tikt uzskatīts par hipotētisku un līdz ar to nepieņemamu, ja lūgumā sniegt

prejudiciālu nolēmumu nav ietverts pat minimāls skaidrojums, kas ļautu konstatēt saikni starp minēto jautājumu un pamatlietu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 8. jūlijs, *Sanresa*, C-295/20, EU:C:2021:556, 69. un 70. punkts).

- 26 Taču šajā gadījumā tas tā nav, jo iesniedzējtiesa paskaidro, ka tās otrā jautājuma pamatā ir šaubas par to, vai, novērtējot zaudējumus, kas *Österreichische Post*, iespējams, ir jāatlīdzina VDAR normu pārkāpuma dēļ, ir jānodrošina ne tikai šajā jautājumā minēto līdzvērtības un efektivitātes principu, bet arī citu iespējamo Savienības tiesībās noteikto prasību ievērošana. Šajā kontekstā apstāklis, ka nekas nav paskaidrots sīkāk kā vien tas, ko iesniedzējtiesa ir norādījusi par minētajiem principiem, neliedz Tiesai sniegt lietā nozīmīgo Savienības tiesību normu lietderīgu interpretāciju.
- 27 Tātad pirmais un otrais uzdots jautājums ir pieņemami.

Par lietas būtību

Par pirmo jautājumu

- 28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar vienkāršu šīs regulas tiesību normu pārkāpumu vien pietiek, lai varētu piešķirt tiesības uz kompensāciju.
- 29 Šajā ziņā jāatgādina pastāvīgās judikatūras atziņa, ka Savienības tiesību norma, kurā tās jēgas un piemērošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, parasti visā Savienībā ir interpretējama autonomi un vienveidīgi (spriedumi, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 81. punkts, un 2022. gada 10. februāris, *ShareWood Switzerland*, C-595/20, EU:C:2022:86, 21. punkts), ņemot vērā attiecīgās tiesību normas formulējumu un kontekstu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 15. aprīlis, *The North of England P & I Association*, C-786/19, EU:C:2021:276, 48. punkts, kā arī 2021. gada 10. jūnijs, *KRONE – Verlag*, C-65/20, EU:C:2021:471, 25. punkts).
- 30 VDAR nav atsauces uz dalībvalstu tiesībām attiecībā uz šīs regulas 82. pantā ietverto terminu jēgu un tvērumu, it īpaši saistībā ar jēdzieniem “materiāls vai nemateriāls kaitējums” un “kompensācija par [...] nodarīto kaitējumu”. No tā izriet, ka minētās regulas piemērošanas vajadzībām šie termini ir jāuzskata par autonomiem Savienības tiesību jēdzieniem, kas visās dalībvalstīs ir jāinterpretē vienveidīgi.
- 31 Pirmām kārtām, par VDAR 82. panta formulējumu jāatgādina, ka šā panta 1. punkts noteic, ka “jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārzīņa vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu”.
- 32 Pirmkārt, no šīs tiesību normas formulējuma skaidri izriet, ka “nodarīta” “kaitējuma” esamība ir viens no minētajā tiesību normā paredzēto tiesību uz kompensāciju nosacījumiem, tāpat kā VDAR pārkāpuma esamība un cēloņsakarība starp šo kaitējumu un šo pārkāpumu, un šie trīs nosacījumi ir kumulatīvi.
- 33 Tāpēc nav uzskatāms, ka ikviens VDAR normu “pārkāpums” pats par sevi vien rada minētās tiesības uz kompensāciju par labu šīs regulas 4. panta 1. punktā definētajam datu subjektam. Šāda interpretācija būtu pretrunā minētās regulas 82. panta 1. punkta formulējumam.

- 34 Otrkārt, jāuzsver, ka savrupas norādes uz “kaitējumu” un “pārkāpumu” VDAR 82. panta 1. punktā būtu liekas, ja Savienības likumdevējs būtu uzskatījis, ka šīs regulas noteikumu pārkāpums pats par sevi un ikvienā gadījumā ir pietiekams, lai pamatotu tiesības uz kompensāciju.
- 35 Otrām kārtām, iepriekš minēto gramatisko interpretāciju apstiprina šīs tiesību normas konteksts.
- 36 Proti, VDAR 82. panta 2. punktā, kurā konkretizēts regulējums par atbildību, kuras princips ir noteikts minētā panta 1. punktā, ir pārņemti trīs nosacījumi, kas ir nepieciešami, lai rastos tiesības uz kompensāciju, proti, personas datu apstrāde, kura veikta, pārkāpjot VDAR normas, kaitējums, kas nodarīts datu subjektam, un cēloņsakarība starp šo nelikumīgo apstrādi un šo kaitējumu.
- 37 Atbalsts šādai interpretācijai ir rodams arī VDAR 75., 85. un 146. apsvērumā sniegtajos precizējumos. Pirmkārt, šā 146. apsvēruma – kas konkrēti attiecas uz šīs regulas 82. panta 1. punktā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju – pirmajā teikumā ir minēts “kaitējums, kurš personai var būt nodarīts tādas apstrādes rezultātā, kura pārkāpj [minēto] regulu”. Otrkārt, 75. un 85. apsvērumā attiecīgi ir teikts, ka “risku [...] var radīt personas datu apstrāde, kas var izraisīt [...] kaitējumu”, un ka “personas datu aizsardzības pārkāpum[s] [...] var izraisīt [...] kaitējumu”. No tā izriet, ka, pirmām kārtām, kaitējuma rašanās šādas apstrādes kontekstā ir tikai iespējama, otrām kārtām, VDAR pārkāpuma rezultātā ne vienmēr rodas kaitējums un, trešām kārtām, lai varētu pamatot tiesības uz kompensāciju, ir jābūt cēloņsakarībai starp attiecīgo pārkāpumu un datu subjektam nodarīto kaitējumu.
- 38 VDAR 82. panta 1. punkta gramatisko interpretāciju apstiprina arī salīdzinājums ar citām tiesību normām, kuras arī ir ietvertas šīs regulas VIII nodaļā, kurā tostarp ir reglamentēti dažādi tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ļauj aizsargāt datu subjekta tiesības gadījumā, ja viņa personas dati tiek apstrādāti pretēji minētās regulas tiesību normām.
- 39 Šajā ziņā jānorāda, ka minētajā nodaļā ietvertajā VDAR 77. un 78. pantā ir paredzēti tiesību aizsardzības līdzekļi, kas izmantojami, vērsties vai nu uzraudzības iestādē, vai pret šo iestādi, apgalvota šīs regulas pārkāpuma gadījumā, taču tajos – atšķirībā no minētajā 82. pantā izmantotā formulējuma attiecībā uz prasībām par zaudējumu atlīdzību – nav noteikts, ka datu subjektam būtu jābūt nodarītam “kaitējumam”, lai šos tiesību aizsardzības līdzekļus varētu izmantot. Šā formulējuma atšķirība atklāj “kaitējuma” kritērija nozīmīgumu un tādējādi tā nošķirtību no “pārkāpuma” kritērija saistībā ar atlīdzinājuma prasībām, kas pamatotas ar VDAR.
- 40 Tāpat arī VDAR 83. un 84. pants, kas ļauj piemērot administratīvus naudas sodus un citas sankcijas, būtībā ir vērsti uz sodīšanu, un to piemērojamība nav pakārtota individuāla kaitējuma esamībai. Mijiedarbības attiecības starp noteikumiem, kas ietverti šīs regulas 82. pantā, un tiem, kuri ietverti tās 83. un 84. pantā, norāda uz atšķirību starp šīm abām tiesību normu kategorijām, bet vienlaikus arī liecina par šo normu savstarpējo komplementaritāti tajā ziņā, ka tās visas mudina ievērot VDAR, ņemot vērā, ka ikvienas personas tiesības prasīt kaitējuma kompensāciju pastiprina šajā regulā paredzēto aizsardzības noteikumu operativitāti un var atturēt no prettiesiskas rīcības atkārtošanas.
- 41 Visbeidzot jāprecizē, ka VDAR 146. apsvēruma ceturtajā teikumā ir teikts, ka šajā regulā paredzētie noteikumi ir piemērojami, neskarot prasības par kaitējumu, kas izriet no citu Savienības vai dalībvalstu tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem.

- 42 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar vienkāršu šīs regulas tiesību normu pārkāpumu vien nepietiek, lai varētu piešķirt tiesības uz kompensāciju.

Par trešo jautājumu

- 43 Ar trešo jautājumu, kas ir jāizskata pirms otrā jautājuma, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma vai prakse, saskaņā ar kuru nemateriālā kaitējuma atlīdzināmība šīs tiesību normas izpratnē ir pakārtota nosacījumam, ka datu subjektam nodarītais kaitējums ir sasniedzis noteiktu smaguma pakāpi.
- 44 Šajā ziņā jāatgādina – kā norādīts šā sprieduma 30. punktā –, ka jēdziens “kaitējums” un, konkrētāk šajā gadījumā – jēdziens “nemateriālais kaitējums” VDAR 82. panta izpratnē, ņemot vērā, ka tajā nav nekādas atsauces uz dalībvalstu tiesībām, ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, Savienības tiesībām specifiskā veidā.
- 45 Pirmām kārtām, VDAR piemērošanas vajadzībām jēdziens “kaitējums” tajā nav definēts. Tās 82. pantā ir vienīgi *expressis verbis* noteikts, ka tiesības uz kompensāciju var rasties ne tikai “materiāla kaitējuma”, bet arī “nemateriāla kaitējuma” dēļ, neminot nekādu smaguma minimālo robežvērtību.
- 46 Otrām kārtām, arī šīs tiesību normas konteksts norāda, ka tiesības uz kompensāciju nav pakārtotas tam, ka attiecīgais kaitējums sasniedz noteiktu smaguma minimālo robežvērtību. Proti, VDAR 146. apsvēruma trešajā teikumā ir teikts, ka “kaitējuma jēdziens būtu plaši jāinterpretē, ņemot vērā Tiesas judikatūru, tādā veidā, kas pilnībā atbilst šīs regulas mērķiem”. Taču šai plašajai jēdziena “kaitējums” izpratnei, kurai priekšroku dod Savienības likumdevējs, būtu pretrunā, ja minētais jēdziens aprobežotos ar noteiktas smaguma pakāpes kaitējumu vien.
- 47 Visbeidzot trešām kārtām, šādu interpretāciju apstiprina arī VDAR mērķi. Šajā ziņā jāatgādina, ka šīs regulas 146. apsvēruma trešajā teikumā ir skaidri izteikts aicinājums jēdzienu “kaitējums” tās izpratnē definēt “tādā veidā, kas pilnībā atbilst [minētās] regulas mērķiem”.
- 48 Konkrēti no VDAR 10. apsvēruma izriet, ka šīs regulas noteikumu mērķis ir tostarp nodrošināt konsekventu un augsta līmeņa aizsardzību fiziskām personām attiecībā uz personas datu apstrādi Savienībā un tālab nodrošināt šo personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzības noteikumu konsekventu un vienveidīgu piemērošanu attiecībā uz šādu datu apstrādi visā Savienībā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, 101. punkts, kā arī 2023. gada 12. janvāris, *Österreichische Post* (Informācija par personas datu saņēmējiem), C-154/21, EU:C:2023:3, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Taču, pakārtojot nemateriālā kaitējuma atlīdzināmību noteiktai kaitējuma smaguma minimālajai robežvērtībai, varētu tikt apdraudēta ar VDAR ieviestās regulējuma saskaņotība, jo šāda sliekšņa gradācija, no kuras būtu atkarīga minētās kompensācijas saņemšanas iespēja, varētu svārstīties atkarībā no lietu izskatošās tiesas vērtējuma.
- 50 Tomēr šādu interpretāciju nevar saprast tādā nozīmē, ka datu subjekts, kuru skar VDAR pārkāpums, kas attiecībā uz to ir radījis negatīvas sekas, būtu atbrīvots no pienākuma pierādīt, ka šīs sekas rada nemateriālo kaitējumu šīs regulas 82. panta izpratnē.

- 51 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma vai prakse, saskaņā ar kuru nemateriālā kaitējuma atlīdzināmība šīs tiesību normas izpratnē ir pakārtota nosacījumam, ka datu subjektam nodarītais kaitējums ir sasniedzis noteiktu smaguma pakāpi.

Par otro jautājumu

- 52 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai VDAR 82. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu saskaņā ar šajā pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmēru, dalībvalstu tiesām ir jāpiemēro savas valsts iekšējie noteikumi par finansiālās kompensācijas apmēru, ievērojot ne tikai Savienības tiesību līdzvērtības un efektivitātes principus.
- 53 Šajā ziņā jāatgādina pastāvīgās judikatūras atziņa, ka gadījumā, ja attiecīgajā jomā nav Savienības noteikumu, katras dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālā kārtība, kādā tiesā ir iesniedzamas prasības, kuru mērķis ir nodrošināt personu tiesību aizsardzību saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka šī kārtība Savienības tiesībās ietilpstošajās situācijās nav mazāk labvēlīga par kārtību, kāda ievērojama līdzīgās situācijās, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 13. decembris, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 26. punkts, un 2022. gada 15. septembris, *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 36. punkts).
- 54 Šajā gadījumā jānorāda, ka VDAR nav tiesību normas, kuras mērķis būtu paredzēt noteikumus par to, ka noteicams zaudējumu atlīdzības apmērs, uz ko datu subjekts šīs regulas 4. panta 1. punkta izpratnē var pretendēt saskaņā ar tās 82. pantu tad, ja minētās regulas pārkāpuma dēļ tam ir nodarīts kaitējums. Līdz ar to, tā kā šī joma nav reglamentēta Savienības tiesību normās, katras dalībvalsts iekšējās tiesību sistēmas ziņā ir noteikt kārtību, kādā ceļamas prasības, kuru mērķis ir aizsargāt tiesības, kādas personām izriet no 82. panta, un konkrēti kritērijus, kas ļauj noteikt šajā ziņā maksājamās kompensācijas apmēru, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti minētie līdzvērtības un efektivitātes principi (pēc analogijas skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūlijs, *Manfredi* u.c., no C-295/04 līdz C-298/04, EU:C:2006:461, 92. un 98. punkts).
- 55 Par līdzvērtības principu jāteic, ka šajā lietā Tiesas rīcībā nav nekā tāda, kas liktu apšaubīt pamatlietā piemērojamā valsts tiesiskā regulējuma atbilstību šim principam, un tādējādi liecinātu par to, ka šim principam varētu būt konkrēta ietekme šajā lietā.
- 56 Par efektivitātes principu jāteic, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai Austrijas tiesībās paredzētā kārtība, kādā noteicams saskaņā ar VDAR 82. pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmērs, nepadara praktiski neiespējamu un pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesībās un konkrētāk – šajā regulā paredzēto tiesību izmantošanu.
- 57 Šādā kontekstā jāuzsver, ka VDAR 146. apsvēruma sestajā teikumā ir norādīts, ka šā tiesību akta mērķis ir nodrošināt “piln[u] un iedarbīg[u] kompensācij[u] par [...] nodarīto kaitējumu”.
- 58 Šajā ziņā, ņemot vērā VDAR 82. pantā paredzēto tiesību uz kompensāciju kompensējošo funkciju – kā ģenerālvokāts būtībā ir uzsvēris secinājumu 39., 49. un 52. punktā –, finansiālais atlīdzinājums, kas pamatots ar šo tiesību normu, ir jāuzskata par “pilnīgu un efektīvu”, ja tas ļauj

pilnībā atlīdzināt šīs regulas pārkāpuma dēļ konkrēti nodarīto kaitējumu, un nav nepieciešams šāda pilnīga atlīdzinājuma nodrošināšanai noteikt pienākumu maksāt sodošu kaitējuma atlīdzinājumu.

- 59 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu saskaņā ar šajā pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmēru, dalībvalstu tiesām ir jāpiemēro savas valsts iekšējie noteikumi par finansiālās kompensācijas apmēru, ja vien tiek ievēroti Savienības tiesību līdzvērtības un efektivitātes principi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 60 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 82. panta 1. punkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

ar vienkāršu šīs regulas tiesību normu pārkāpumu vien nepietiek, lai varētu piešķirt tiesības uz kompensāciju.

- 2) Regulas 2016/679 82. panta 1. punkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma vai prakse, saskaņā ar kuru nemateriālā kaitējuma atlīdzināmība šīs tiesību normas izpratnē ir pakārtota nosacījumam, ka datu subjektam nodarītais kaitējums ir sasniedzis noteiktu smaguma pakāpi.

- 3) Regulas 2016/679 82. pants**

ir jāinterpretē tādējādi, ka,

lai noteiktu saskaņā ar šajā pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmēru, dalībvalstu tiesām ir jāpiemēro savas valsts iekšējie noteikumi par finansiālās kompensācijas apmēru, ja vien tiek ievēroti Savienības tiesību līdzvērtības un efektivitātes principi.

[Paraksti]